

Levenslessen van Prediker (4)

De zoon van David en koning van Jeruzalem deelt zijn wijsheid mee over het leven op deze aarde zonder God. Hij begint zijn boek met de conclusie van zijn observaties “**Ijdelheid der ijdelheden, zegt Prediker, ijdelheid der ijdelheden! Alles is ijdelheid!**” Prediker 1:2. Alles wat de mens uitwerkt is ijdel, of anders gezegd voorbijgaand, tevergeefs.

De zoektocht van Prediker (6:1-7:14)

Beter is het zien der ogen dan het najagen van begeerte (6:1-12)

Er is een kwaad onder de zon

“Er is een kwaad dat ik waargenomen heb onder de zon, en dat zwaar drukt op de mens: een man, aan wie God rijkdom en schatten en vermogen geeft, zodat hem niets ontbreekt, dat hij begeert, maar God stelt hem niet in staat daarvan te genieten, doch een vreemde verteert het. Dit is ijdelheid en een bitter lijden. Indien iemand honderd kinderen verwekte en vele jaren leefde en even aanzienlijk was als hoogbejaard, maar hij niet verzadigd werd van het goede en ook geen begrafenis had, ik zeg: een misgeboorte is er beter aan toe dan hij, want in ijdelheid komt ze en in duisternis gaat ze en met duisternis wordt de naam ervan bedekt; ook heeft ze de zon aanschouwd noch gekend. Deze heeft rust, maar hij niet. Al leefde hij ook tweemaal duizend jaar, maar genoot het goede niet, gaat niet alles naar een plaats?” 6:1-6.

Eén van de kwade dingen die Prediker heeft gezien, is dat God een mens rijkdom, schatten en vermogen geeft zodat het hem aan niets ontbreekt, maar God stelt hem niet in staat om hiervan te genieten. Integendeel, vreemden verteren zijn rijkdommen. Sommige mensen sterven voordat ze hebben kunnen genieten van hun harde werk. Sommige mensen worden getroffen door ziekte waardoor ze niet in staat zijn te genieten van de rest van hun leven. Sommige mensen krijgen te maken met problemen/ruzies in de familie of met kennissen waardoor ze zwaar lijden en niet meer kunnen genieten (vgl man die door problemen op het werk thuis zijn kinderen sloeg). Wat zijn we met vele rijkdommen als we niet in staat zijn om ervan te genieten?

De kwaliteit van het leven wordt niet bepaald door hoelang we leven. Iemand die niet heeft kunnen genieten van het goede van het leven is erger af dan een misgeboorte. Een misgeboorte sterft nog voordat het het leven onder de zon heeft gekend. Wat voordeel zou de man tegenover een misgeboorte hebben als hij twee duizend jaar kon leven maar niet in staat zou zijn om te genieten van het goede? Uiteindelijk zal hij ook sterven, wie was er dan beter af?

Zij die in staat zijn om te kijken naar de dingen boven de zon, zullen in staat zijn om te genieten van de dingen die onder de zon zijn. Het leven zonder God is frustrerend omdat het geen bevrediging kent!

Begeerte kent geen vervulling

“Al het zwoegen van de mens is voor zijn mond, en toch wordt de begeerte niet vervuld. Want wat heeft de wijze voor boven de dwaas, wat de arme, die zich onder de levenden weet te bewegen? Beter is het zien der ogen dan het jagen der begeerte. Ook dit is ijdelheid en najagen van wind” 6:7-9.

Mensen kijken vaak naar de dingen die ze niet hebben en vergeten te kijken naar hetgeen ze wel hebben. Ongeacht wat mensen hebben, kijken wereldse mensen te vaak naar hetgeen ze niet hebben en wat ze graag willen hebben. Iemand die een bepaalde positie bekleedt, kijkt naar hoe hij hogerop kan klimmen. Iemand die een som geld heeft, denkt aan hoe hij het kan vermeerderen. Welvaart is niet altijd wat het lijkt. Als welvaart een mens kan verzadigen, waarom is het dan dat zij die het daarin zoeken, geen verzadiging kennen. Net zoals de honger een begeerte is die steeds weer terugkomt. Het is dus beter om te genieten van wat je hebt dan om voortdurend te verlangen naar wat je niet hebt. “**Beter is het zien der ogen dan het jagen der begeerte**”.

Veel mensen wachten met hun leven te leiden. Mijn leven begint wanneer ik mijn rijbewijs heb, mijn leven begint wanneer ik afstudeer, mijn leven begint wanneer ik trouw, mijn leven begint wanneer ik op pensioen ga, De waarheid is dat ons leven vandaag moet worden geleefd en niet pas in de toekomst. Hoe leeg is het leven niet als je steeds wacht om te leven.

De mens kan niet rechten met God

“Wat hij ook is, voorlang is zijn naam genoemd en het is bekend, dat hij mens is: hij kan niet rechten met Hem, die sterker is dan hij. Laten er vele woorden zijn, zij vermeerderen slechts de ijdelheid. Welk voordeel heeft de mens

daarvan? Want wie weet, wat goed voor de mens is in het leven gedurende de weinige dagen van zijn ijdel leven, die hij als een schaduw doorbrengt? Wie toch zal de mens te kennen geven wat er na hem onder de zon geschieden zal?" 6:10-12.

De keuze van de mens is in veel opzichten beperkt. We kunnen veel praten en speculeren over het leven, maar wat goed zou dat doen? De mens weet niet wat de dag van morgen zal brengen, dat weet alleen God (vgl man die stierf nog voordat hij op pensioen kon gaan). God is veel sterker dan de mens, ons lot hangt van Hem af. God kent ons beter dan dat wij onszelf kennen. Hij weet wat goed is voor ons. Als God ons zegent met rijkdommen dan moeten we die zegen aannemen en niet voortdurend begeren naar meer. We moeten in het heden leven en tevreden zijn met wat we hebben.

Wijsheden waar mensen acht op moeten geven (7:1-14)

Een goede naam is beter

“Een goede naam is beter dan goede olie” 7:1a.

Iemand met een goede naam is beter dan iemand die rijk is. Spijtig genoeg zien we vaak de reputatie van mensen om zeep geraken omdat ze rijkdom najagen ten koste van hun reputatie.

De dag des doods is beter

“en de dag des doods is beter dan de dag van iemands geboorte. Het is beter te gaan naar een huis van rouw dan te gaan naar een huis van feestgelag; want dat is het einde van ieder mens en de levende neme het ter harte. Verdriet is beter dan lachen, want bij een treurig gelaat is het met het hart goed gesteld. Het hart der wijzen is in het huis van rouw, maar het hart der dwazen in het huis van vreugde” 7:1b-4.

Wat zouden mensen verkiezen? Om te gaan naar een babyborrel of om te gaan naar een koffietafel? Naar een feest gaan zal u niet doen stilstaan bij de nietigheid van het leven, een begrafenis wel. Het doet u nadenken over de dag dat jij daar in die kist zal komen te liggen. De mens wordt op zulke momenten ontuchtend door de nietigheid van ons bestaan. Daarom is verdriet beter dan lachen. Zij die veel verdriet hebben meegemaakt, verstaan beter wat werkelijk van tel is in het leven. Mensen die alleen maar willen feesten in hun leven zullen nooit volwassen worden.

Het is beter te luisteren naar berisping

“Het is beter te horen naar de berisping der wijzen dan dat men hoort naar het lied der dwazen. Want als het geknetter van dorens onder een pot, zo is het lachen van de dwaas. Ook dit is ijdelheid. Voorzeker, afpersing maakt een wijze dwaas, en een steekpenning bederft het hart” 7:5-7.

Wat vinden wij aangenaam, om te luisteren naar een berisping of om te luisteren naar een compliment? We verkiezen allemaal een compliment. Wie vind het nu fijn om berispt te worden. Prediker zegt dat het beter is om te luisteren naar een berisping van wijzen dan om te luisteren naar het lied van dwazen. Het is pijnlijk om te luisteren naar de dingen die we verkeerd doen, maar het is zoveel beter voor ons als we ernaar luisteren. Daar leren we van en het maakt ons betere mensen. Willen wij het dat mensen ons berispen wanneer wij verkeerd handelen of snauwen wij mensen af zodat ze uiteindelijk niets meer durven zeggen tegen ons? Het lachen van een dwaas is even hard en vluchtig als een knetterend doren onder een pot.

Wijsheden is echter niet alles, zo kan een wijze dwaas worden door afpersing toe te staan, of door steekpenningen aan te nemen.

Het einde van een zaak is beter

“Het einde ener zaak is beter dan haar begin. beter een lankmoedige dan een hoogmoedige” 5:8.

Wat is gemakkelijker, om ergens aan te beginnen of om iets af te werken? Denk maar aan al die klusjes die we zijn begonnen en nog steeds niet hebben afgewerkt. Mensen beginnen vaak uit overmoed aan veel dingen maar werken het niet af.

Ergernis woont in het hart van dwazen

“Wees niet te spoedig geergerd in uw geest, want ergernis huist in de boezem der dwazen. Zeg niet: Hoe komt het, dat de vroegere tijden beter waren dan deze? Want niet uit wijsheid zoudt gij aldus vragen.” 5:9-10.

Je hebt mensen die zich ergeren aan alles wat ze tegenkomen. Ze klagen over dit of dat, die of die, ... alles irriteert hen. Doe dat niet, want het brengt u geen goed! Verder stelt Prediker vast dat mensen denken dat vroegere tijden beter waren. Je hoort het nogal eens zeggen 'in mijn tijd was het toch anders ...'. Maar mensen vergeten vlug, mensen die bvb op de hedendaagse jeugd afgeven zijn vergeten hoe de jeugd van hun tijd zich gedroeg. Sommige mensen hebben de neiging om enkel de goede dingen van het verleden te onthouden waardoor ze alles wat er vandaag gebeurt in het negatieve trekken. Sowieso moeten we het verleden achter ons laten en in het heden leven.

Wijsheid is een voorrecht onder de zon

“Wijsheid is even goed als een erfdeel en een voorrecht voor wie de zon aanschouwen. Want de wijsheid beschermt evenals het geld, maar het is een voordeel te weten: de wijsheid doet haar bezitters leven. Aanschouw het werk Gods, want wie kan recht maken wat Hij gebogen heeft? Wees goedsmoeds in tijd van voorspoed, maar denk op de kwade dag: ook deze heeft God gemaakt evenzeer als die; immers kan de mens van de toekomst niets ontdekken” 7:11-14.

Zowel geld als wijsheid brengen bescherming. Geld kan je een goede gezondheidszorg en een goed levensonderhoud kopen. Maar we moeten beseffen dat wijsheid haar voordeel heeft boven geld, het doet haar bezitters leven. Dus als we moeten kiezen is wijsheid een betere keuze Maar zelfs wijsheid heeft haar beperkingen, want wijsheid kan niet doorgronden wat God heeft bepaald in het leven van de mens. Daarom moeten we genieten van de goede dagen en bereid zijn de kwade dag ook te aanvaarden. We zijn beter af het leven te aanvaarden zoals het komt.